

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Deres ref.:
05/4870

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2008/14215 ART-MA-EST
Arkivkode:
366.31/4

Dato:
27.11.2008

Merknader til kysttorskgruppens rapport med forslag til tiltak for vern av kysttorsk i 2009

Direktoratet for naturforvaltning (DN) viser til deres brev av 03.11.08 om høring av kysttorskgruppens rapport med forslag til tiltak for vern av kysttorsk i 2009. Frist for høringen er satt til 26.11.08, men Fiskeridirektoratet har på forespørsel gitt utsatt frist med en dag.

DN sin innfallsvinkel til fiskeriforvaltning er at fisket må innrettes på en slik måte at bestandene ikke overbeskattes. Prinsippet om å høste av overskuddet må legges til grunn. Arter og bestander som fra før har vært utsatt for et sterkt press, og som dermed har fått redusert sin rekrutteringsevne, må prioriteres spesielt.

Bestanden av kysttorsk har vært nedadgående siden 1994. ICES har anbefalt null fangst av kysttorsk hvert år siden 2004. Anbefalingene har ikke blitt tatt til følge. Til tross for de tiltak som er innført har bestanden gått ytterligere ned – også i senere år. Dette viser med stor tydelighet at de tiltak som er innført ikke har vært tilstrekkelige og at tidligere og nåværende fangst ikke kan sies å følge prinsippet om å høste fra overskuddet av hva naturen produserer. Selv om årsaken til nedgangen i bestanden av kysttorsk er sammensatt, er det god grunn til å tro at nettopp overbeskatning fra fiskeri er den største påvirkningsfaktoren. Av de menneskeskapte påvirkningsfaktorene er det også denne det er lettest å gjøre noe med.

Situasjonen for kysttorsk er i liten grad endret siden rapporten fra kysttorskgruppen i fjor, selv om man aner en utflating av bestandsnedgangen. Restitueringen av bestanden går likevel for sakte etter DN sitt syn. Vernet som foreslås av kysttorskgruppen for 2009 er i hovedsak likt det som ble foreslått i fjor, bortsett fra at man har flyttet litt på virkemidlene ved å foreta lettelser på noen av dem og strammet inn litt på andre. Det er derfor lite som tyder på at de virkemidlene som er foreslått er tilstrekkelige til å sette fart på gjenoppbyggingen av bestanden.

DN mener at rådet fra ICES om null fangst ideelt sett bør legges til grunn for at bestanden skal kunne hente seg inn igjen, men innser at dette ikke er praktisk gjennomførbart. Blant annet fordi dette vil hindre utnyttelsen av andre fiskeslag, som hyse og sei. Vernet av kysttorsk må likevel legges på et langt mer offensivt nivå enn det man har lagt til grunn til nå. Vernet må være av et slikt omfang at bestandene ikke bare søkes opprettholdt på dagens nivå, men slik at bestandene har en praktisk sjanse til å hente seg inn igjen over en langt kortere horisont enn det dagens regime synes å legge opp til.

Dette vil tjene fiskeriene på lengre sikt. En tilpasning av rådet fra ICES vil være å stanse direkte fiske etter torsk i områder hvor bestandene det fiskes på hovedsakelig består av kysttorsk, samtidig som bifangst av kysttorsk i fisket etter nordøstarktisk torsk og andre arter kun tillates i et så lite omfang som mulig.

Kysttorskgruppen har foreslått et måltall for ønsket bestand av kysttorsk. DN mener at dette måltallet bør avgjøres etter en faglig vurdering av ICES/Havforskningsinstituttet.

Kysttorsk består av ulike atskilte populasjoner som i stor grad er genetisk differensierte fra hverandre. DN vil fremheve at det er et mål å ta vare på denne diversiteten. Man kan dermed ikke bare se på den totale bestanden av kysttorsk under ett, men må legge opp til at hver enkelt lokale populasjon får anledning til å vokse. Enkelte av populasjonene antas å være sterkere truet enn andre, og har behov for et sterkere vern.

Minstemål

DN støtter innføring av minstemål også for fritidsfiske og turistfiske. Når det gjelder håndhevingen av et slikt regelverk, antas det at et minstemål for den del av fritidsfisket som omsettes gjennom salgslagene er forholdsvis lett å administrere. Det kan imidlertid være vanskelig å håndheve et slikt regelverk for fritidsfiske til eget konsum og turistfiske. DN er derfor enig i at regler for minstemål må følges opp med god informasjon. En av utfordringene vil være å få informasjonsmaterialet ut til fiskerne. Et forslag kan være å inngå samarbeide med dagligvare- og bensinkjeder for distribusjon av informasjon gjennom de av filialene som ligger nært sjøen. Disse er steder hvor informasjonen har en god sjanse til å bli sett, både av norske og utenlandske fiskere.

Norsk rødliste 2006

Kysttorsk nord for 62°N er oppført på norsk rødliste 2006 som sterkt truet. DN merker seg at kysttorskgruppen også i år trekker de metoder som er brukt i vurderingen i tvil. DN gjentar at utvelgelsen av arter til rødlista foregår etter metoder som er internasjonalt anerkjente og er foretatt på bakgrunn av vurderinger fra eksperter på dyregruppene. Vi vil påpeke at man må forholde seg til lista slik den fremstår i dag, inntil nye vurderinger av bestanden eller omforente endringer i kriteriesettet eventuelt gir grunnlag for å endre status i forhold til sårbarhet. DN kan for øvrig ikke se at det inngår i kysttorskgruppens mandat å overprøve de vurderinger som ligger til grunn for oppføringen på rødlista.

Tiltak mot torskepredatorer

Kysttorskgruppen peker på predasjon fra andre arter som en av årsakene til at bestandene av kysttorsk har gått ned i senere år og krever at det blir gjennomført mer offensiv jakt på disse artene. DN vil igjen fremheve at det er overskuddet av naturressursene vi må høste fra. Det vil si det som kan høstes fra naturen etter at de naturlig forekommende leddene i økosystemet har forsynt seg og uten å skade bestandenes evne til reproduksjon. Etter at det i flere år er drevet et fiske på bestandene av kysttorsk i de aktuelle områdene som i ettertid har vist seg å være for stort i forhold til naturgrunnlaget, er det for enkelt å skylde på at andre arter i økosystemet også forsyner seg av ressursene. I den grad de aktuelle artene man ønsker å jakte på i seg selv er en ønsket ressurs som er høstbar ut fra en vurdering av bestandsgrunnlaget, ser ikke DN negativt på å utnytte disse. Men dersom artene jaktes på bare for at man skal kunne videreføre et større uttak av kysttorsk enn det som er forsvarlig ut fra bestandens evne til reproduksjon vil DN på det sterkeste fraråde dette. Kysttorskgruppen foreslår konkret å øke jakt på skarv, sel og springer.

Skarv

Det er åpnet for jakt på skarv i tidsrommet 01. oktober – 30. november, med noe ulike avgrensninger av jaktsted for de enkelte artene. Her er det interessen for jakt på skarv som avgrenser uttaket.

Sel

Det er Fiskeridirektoratet som forvalter regelverket for jakt på sel. I den grad kvoter for seljakt ikke blir benyttet, antas dette å gjenspeile liten interesse for jakt på denne arten og lite etterspørsel etter de produkter som kommer fra jakten. Denne problemstillingen kan ivaretas gjennom forvaltningsplan for kystsel.

Springer

Jakt på springer oppfattes å være et svært kontroversielt forslag, som med stor grad av sikkerhet vil føre til sterke reaksjoner internasjonalt. Særlig dersom jakten alene er motivert av et ønske om mindre konkurranse i beskatning på kommersielt høstede fiskebestander.

Oppdrett

DN deler bekymringen fra kysttorskgruppen i forhold til oppdrett av torsk, spesielt inne i fjordene. Rømming av torsk, både fysisk rømming av voksen fisk fra merd og i form av gyting i merd, er et økende problem. Det er sterkt uheldig at den genetiske diversiteten mellom de lokale populasjonene utsettes for et slikt press. Økt smittepress og oppkonsentrasjon av fiskelus i nærheten av oppdrettslokaliteter kan også øve et negativt press på kysttorsken. DN vil derfor støtte forslaget om forbud mot oppdrett av torsk basert på kunstig klekket torsk innenfor fjordlinjene. Også oppdrett av villfanget torsk vil kunne være et problem dersom denne er hentet fra andre geografiske områder (og dermed andre bestander) enn der den ales opp.

Forskning

DN støtter også kysttorskgruppens ønske om økt innsats innen forskning på kysttorsk. Kunnskap er nøkkelen til en mest mulig effektiv og riktig forvaltning av våre naturressurser. Behovet for kunnskap er også stort i forhold til hvilke påvirkninger oppdrett av torsk gir på ville populasjoner.

For å oppsummere: Tidligere års vern av kysttorsken har vist seg å ikke være tilstrekkelig til å hindre ytterligere reduksjon av bestanden, og langt mindre til å legge til rette for vekst av denne. Fisket etter kysttorsk nord for 62°N må derfor reduseres betydelig i forhold til tidligere, inntil bestanden har vokst til et slikt nivå at det igjen er grunnlag for en mer omfattende beskatning. DN vil derfor støtte foreslåtte tiltak for å redusere fisket etter kysttorsk nord for 62°N, men vil be om et enda mer offensivt vern av kysttorsken enn det rapporten legger til grunn.

Med hilsen

Yngve Svarte
Avdelingsdirektør

Eva Degré
Seksjonssjef

Kopi til:

Miljøverndepartementet Postboks 8013 Dep 0030 Oslo